

Učitelé, učitelky, studenti, studentky, pracující: rozšířme boj proti zhoršování našich životních podmínek

Znovu se po nás chce, abychom se kvůli státní fiskální krizi uskrovněovali.

Víc hodin pro učitele bez zvýšení platu, méně peněz na jídelny a údržbu budov, ztráta dočasných pracovních míst, přeplněné třídy, „flexi-pracovní místa“ pro „manuální pracující“, rostoucí školné ve vyšším vzdělávání: to je konkrétní realita reforem prosazovaných ministryní Glatigny a Francouzským společenstvím Belgie.

To vše je navíc jen dodatkem úsporných opatření zaváděných ve všech vládních úsecích, od veřejné dopravy po dávky na děti. Poslední rozpravy o rozpočtu jsou skutečnou příručkou brutálních útoků na pracující třídu všech forem, všemi prostředky. Tatáž logika úspor dopadá na školy i mimo ně i ve Francii, a vyvolává tam tentýž vztek.

Jedna věc je jistá: za nás, místo nás nikdo nic nepodnikne. Naše zájmy nebude bránit žádný ministr ani vláda, ani parlament, ani odbory.

Spravují systém, svůj systém, v němž jsou účet nuceni platit ti, kdo pracují a studují. A všichni tito falešní „spojenci“ šíří jedovaté iluze. „Veřejné služby“ se vydávají za neutrální obecné dobro, které musí být odbory bráněno za jakoukoli cenu. Jenže stát není neutrální, je to stát kapitalistického systému, který nás denně utlačuje, který nás dennodenně vysává o trochu víc: který tvrdí, že zastupuje „veřejný zájem“, zatímco spravuje společenské vztahy kapitálu.

A pak je tu demokratická iluze, kterou propagují organizace vyzývající ministryni, aby naslouchala a dekret stáhla: jako kdyby její rozhodnutí vzešlo z nedostatku dialogu, ne z politiky úspor, kterou ochotně prosazovala pravice i levice.

Školy nejsou dar pracující třídě

Produkují a vštěpují dochvilnost, poslušnost, hierarchii a konkurenci. Řekněme to stručně: hlavní funkcí školy (jistěže k zármutku učitelstva) je disciplinovat, ukázněvat budoucí pracovní sílu (žactvo, studenstvo). Škola je především nástrojem pro reprodukci společenského řádu, pod maskou „občanství“. A mimochodem, stále víc dnes škola slouží jako „odkladiště“ dětí, aby mohli rodiče chodit do práce, jako „odkladiště“ mladých lidí, než se stanou nezaměstnanými, protože je kapitál (zatím) nepotřebuje jinak než jako rezervní armádu.

Snižování investic do školství jde ruku v ruce s devalvací pracovní síly, s poklesem její hodnoty. Velká část pracující třídy je na pracovních místech, pro něž je potřeba jen nízká kvalifikace; to následně znamená, že cenu reprodukce jejich pracovní síly (včetně ceny jejich výuky) je možné snížit, aniž by to ohrozilo kapitalistickou akumulaci. Požadavek na kvalifikovanou práci se zajišťuje jinde než ve školách s nízkým socio-ekonomickým postavením: v elitních školách, v soukromém vzdělávání, ve firemních kurzech a zaučování, skrze selektivní imigraci. Obrana „kvality vzdělávání“ o sobě je slepou cestou, protože o poměrech rozhoduje potřeba kapitálu zhodnocovat se.

Bránit státní školy nepotřebujeme: měli bychom se pokusit zabrat jejich prostory pro to, abychom řešili (v debatách mezi učitelstvem, žactvem a rodiči), v jaké společnosti chceme žít. Měli bychom se pokusit organizovat.

Bránit školy neznamená uctivě požadovat po státu, aby to, co na nás uvaluje, spravoval lépe. Znamená to budovat, z míst, kde žijeme, pracujeme a studujeme, kolektivní sílu schopnou vést odpor a přijímat rozhodnutí.

Učitelstvo, žactvo, pracující: naše osudy jsou propojeny. Zhoršování pracovních a školních podmínek jsou dvě strany téže politiky.

Nedávné protesty v Liège, Charleroi a Bruselu jasně ukázaly, že učitelstvo a žactvo sdílí tutéž realitu. Jenže za absence masové akce, která vládu a školní managementy (které nastoupily od začátku roku tvrdší linii) zasáhne, hnutí nenabere tempo. Izolovaná stávka tady, demonstrace jinde, petice tam... nestačí. Zlost je třeba přeměnit v organizování se.

Je třeba najít cestu, jak uspět za nejmenší náklady: přejít za hranice akcí, které jsou jak ritualizovaným spektaklem, tak nesmyslné. Znamená to obsazovat školy pro blokování, narušování provozu, rozšíření stávek. Znamená to boj školu od školy, se shromážděními a stávkovými fondy, které přežijí případné porážky.

∴ V roce 1990 si učitelská stávka vynutila ústupky, protože se dočkala svého prodloužení a masivní mobilizací všech sektorů (učitelstvo základního, nižšího i vyššího středního školství, administrativa, údržba) systém zastavila. Koncem roku 1989 se rozhodlo o dvouprocentním růstu platů všech státních zaměstnanců, ale vláda Francouzského společenství ohlásila, že ho v případě učitelů nebude moci dodržet bez snižování stavů. Stávky se odehrály mezi květnem a listopadem 1990, jedním z klíčových momentů bylo narušení zkoušek v červnu onoho roku. Vítězství: vláda akceptovala dvouprocentní zvýšení platů pro následující tři roky. Jenže: ani stávka nezabránila ztrátě pracovních míst.

∴ V roce 1995 plán racionalizace středního vzdělávání ustavil, že školy s méně než 400 žáky musejí fúzovat nebo činnost ukončit, opatření ohrožovalo tři tisíce pracovních míst. Od února do března 1996 probíhaly, bez přerušení, protesty. Rotující stávky zajišťovaly, že srážkami z platu nebudou trpět stále tíživší učitelé, učitelky, do akcí se masově zapojilo žactvo. Byla to však nakonec ohromná prohra: vláda odmítla ustoupit, tři tisícovky pracovních míst byly skutečně zrušeny.

Vláda si, když ji hnutí nesvede zasáhnout a poškodit, stojí za svým.

Učitelé, učitelky, studenti, studentky by se měli v každé škole sejít a rozebrat okolnosti, podmínky, sdílet zkušenosti, rozhodovat o tom, co podniknout. A nečekat jen na momenty, kdy vláda ohlásí nový útok. Jsme jen na samém začátku úsporných opatření. Školy je třeba proměnit v politickou základnu debat a činů (a otevřít je například i pracujícím a nezaměstnaným).

Shromáždění ve školách. Učitelsko-studentské akční výbory. Koordinace mezi školami. Stávky a blokády vedené kolektivními rozhodnutími. Solidarita s ostatními

Necháme-li o své budoucnosti rozhodovat jiné, rozhodnou podle svých vlastních zájmů, ne podle našich. Nepotřebujeme mluvčí, kteří budou vyjednávat o naší zlosti. Potřebujeme se organizovat.

NEŽÁDEJME O SVOLENÍ BRÁNIT SE

ZA NÁS, MÍSTO NÁS NIKDO NIC NEPODNIKNE

ZA OBNOVU INICIATIVY PRACUJÍCÍCH

9. října 2026